

kirkelige Symboler og tillige som bekendt Luthers Katekismus. Jeg tror altsaa, at herved ingenlunde finder den Usikkerhed Sted, som den ærede Taler" — det var Historikeren Dr. Paludan-Müller — „der, saa vidt jeg erindrer, talte først i Aften efter Ordføreren, antog at ville finde Sted med Hensyn til, hvad Kirkestyrelsen havde at holde sig til som Norm for Kirkens Lære. Hvor bindende Symbolerne skal være for den enkelte Kirkelærer og for det enkelte Medlem af Menigheden, er, som sagt, et andet Spørgsmaal, men den evangelisk-lutherske Kirke har ikke nogen bestemt Karakter, hvorved den kan hævde dette Navn uden igennem de til Grund liggende Bekendelseskrifter, og disse maa her tænkes at være de i den danske evangelisk-lutherske Kirke hidtil gældende, thi det er til denne evangelisk-lutherske Kirke, at hidtil med større eller mindre Grad af Klarhed og Inderlighed den overvejende Del af Nationen har bekendt sig.“

Dernæst har Ordføreren (Hall) Ordet, og han giver Kultusministerens Udtalelser sin fulde Tilslutning, og ved anden Behandling, da Mynster har stillet Forslag om, at der skal staa: „Den evangelisk-lutherske Kirke efter den Augsburgske Konfession“, siger Hall: „Skulde Udvalget aldeles henstille til den ærede Forsamling i Henhold til, hvad jeg ytrede under den foreløbige Behandling, om den anser det for rigtigt eller fornødent, at en saadan Tillægsbestemmelse optages. Jeg skal her blot gøre opmærksom paa, hvilket ogsaa under den foreløbige Behandling flere Gange er blevet anført, at Betegnelsen „Den evangelisk-lutherske Kirke“ i og for sig synes at være tilstrækkelig nøjagtig, da den ofte i Lovgivningen, saavel i den ældre som i den nyere, er blevet brugt for at betegne Statskirken, ligesom jeg ogsaa da tillod mig at bemærke, at denne Betegnelse er brugt i den norske Grundlov, uden at man der har fundet, at den foranledigede nogen Tvivl“. Udvalget mener, at det er unødvendigt at sætte det, men har i og for sig intet imod det, kun at det kommer til at hedde ikke „evangelisk-lutherske efter den Augsburgske Konfession“ men „evangelisk-kristelige“ eller blot „den evangeliske Kirke efter den Augsburgske Konfession.“

Andre Talere fra forskellige Sider tog dernæst Ordet og gav dette deres Tilslutning, og saa blev Forslaget vedtaget, og man stemte om det netop med Kultusministerens og Ordføreren Forudsætning: at „evangelisk-luthersk“ vilde sige: efter de Danske Lovs 2—1—1 nævnte symbolske

Bøger. Det kommer man aldrig nogen Sinds udenom.

Det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds vilde endvidere hævde, at H. N. Clausen var Rationalist, og at Grundlovens Fædre væsentligst var Rationalister. Det er mærkværdigt at sige noget saadant. I 1848 er det Grundtvig og Søren Kierkegaard, som præger vort Kirkeliv herhjemme, ikke H. N. Clausen, og H. N. Clausen siger selv: Hele min Aandsform er imod al Rationalisme. Det udtaler han i sit „Løvned“, og det vidner om Ukendskab til H. N. Clausens hele Stilling at kalde ham Rationalist, ham, der i 1825 skrev den Bog, der gav Grundtvig Anledning til det voldsomme Udfald, som man just ikke er saa begejstret for nu for Tiden. Det var ikke en Rationalist, som talte der, tværtimod, H. N. Clausen var slet ikke Rationalist, hans Fæder var det, og han siger: Jeg skal altsaa lide for min Faders Skyld, men jeg er det ikke selv. I den Bog fra 1825, der skulde være Rationalismens ypperste Bog, har han et Forslag til et Daabsritual, hvor han har den apostoliske Daabsbekendelse med — noget, som tydeligt vidner om, at det, det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds udtalte, ikke passer.

Det vilde tage for lang Tid at komme nærmere ind paa en historisk Udvikling, den er heller ikke paa sin Plads her, men jeg har fundet mig opfordret til at imødegaa det ærede Medlems Udtalelser; for de synes jo paa visse Steder at skulle fremdrages som noget, der stemmer overens med Historien, hvad de utvivlsomt ikke gør. Nej, som det blev sagt af Hans Egede Schack og forskellige andre af de skarpere Hoveder i den grundlovgivende Rigsforsamling: § 3 (det var den daværende § 2) staa i direkte Modstrid med Kirkeparagrafferne senere hen i Grundloven. Det er rigtigt, det gør den. I Virkeligheden er Trosfrihed i egentligste Forstand uforenelig med § 3, og saadan som de kirkelige Forhold nu for Tiden udvikler sig, vil vi snart komme til en ny Grundlovsendring, hvor vi maa have § 3 ud for Redelighedens Skyld. Jeg finder derfor, at man kunde stille sig overfor § 3 paa samme Maade, som man i Foraaret var enig om at stille sig overfor § 77, at hvis alle Partier i Fællesudvalget kunde enes om at fjerne denne Paragraf, skulde den ud. Hvis den Tanke at fjerne § 3 skulde komme frem i Fællesudvalget, er det mit Haab, at alle Partier kan enes derom. Jeg vil ikke have, at det skal lægge Sten i Vejen for selve Grundlovssagen; jeg mener, at man kan